

KELETI FŐCSATORNA

időszaki kiadvány

Díszpolgárok a városról

Több mint három évtizede annak, hogy először ünnepelte a város a hajdúk Böszörménybe telepítését. A rendszerváltás első képviselő-testületének döntése alapján azóta, szeptember 13-a a Város napja. Ekkor adják át a helyi kitüntetések, elismerések. A következő írásunkban böszörményi díszpolgárokat kérdeztünk egyebek mellett a településről, a városhoz való kötődésükről.

A HAJDÚK SZORGALMAS MUNKÁJA

Dr. Cs. Varga László az ausztriai Weissensteinben, pedagógusszülők gyermekeként született. Általános- és középiskolai tanulmányait Hajdúböszörményben végezte. 1963-tól az Állatorvostudományi Egyetemen tanult, ahol 1968-ban a diploma megszerzése után, a hajdúböszörményi Béke Termelőszövetkezet szarvasmarha ágazatában kezdte szakmai munkáját. Volt főállatorvos is. 1990-től bekapcsolódott a város politikai életébe, négy cikluson át mint önkormányzati képviselő, két cikluson keresztül mint alpolgármester segítette a város fejlődését.

– Féléves korom óta Hajdúböszörményben élek. Ilyen értelemben ez egy hosszú távú kötődés a településhez. Gyakorlatilag végig itt dolgoztam, bár hívtak más helyre is.

A díszpolgári cím elnyerése nagyon jólesett, örömmel vettem

át. Nyugtáztam, hogy a város vezetése nyugdíjasként ezt a címet nekem adományozta. Ez egy újabb kötődés Böszörmény felé, amely díj engem tovább kötelez. Amiket kaptam korábban elismeréseket, részmunkáknak a jutalma volt. Zömében állatorvosi tevékenységemért érdemeltem ki ezeket. A díszpolgári cím pedig teljesen átöleli a munkásságomat. Hajdúböszörményről az alpolgármesteri munkám kapcsán többen mondták, hogy nagyon szép a város, kiépített és rendezett. Mivel itt lakom, nekem ezek nem igazán tűntek fel. Természetes volt számomra. Állatorvosként minden zugot ismertem, szinte minden házban megfordultam. Egyszer beültem az autómba, és szétnéztem a településen. Megállapítottam, hogy szépen alakul, az utcák rendezettek. Elmondhattam, hogy küllemében egy élhető város Böszörmény. A helyi emberek olyanok, mint én. Kissé konokak, igazi hajdúk. Bennem még egy kicsi kun vér is csörgedezik. Ha a messziről jött idegeneket befogadják, ha megérdemli, a végsőkig kiállnak mellette. Nagyon büszke vagyok a főterünkre. Ha vendégek jönnek hozzánk, ezt mutatom meg legelőször. Ez mások véleménye alapján is az egyik legszebb főter az országban. Szintén egyedülálló a város szerkezete. Ugyancsak bemutatom a kivezető utakat. Például az Újvárosi utcát, ami kifelé szélesedik. A szakmámhoz kötődve, ha lehet, a rétet, a szántóföldeket is megismertetném az ide érkezőkkel. A teljes terjedelmében történe ez, hiszen az ország negyedik legnagyobb települése vagyunk, területét tekintve. Ez a régi hajdúk szorgalmas munkájának is az eredménye. A hozzáértők azt mondják, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó települések egy szinten megrekednek. A fejlődésük elér egy bizonyos fokot, ami magas is lehet. És ennyi. Az ipar lehet ebből a helyzetből a továbblépés. Ezért jó, hogy a Nyugati Ipari Park az érdeklődés homlokterébe került. Az itt betelepülő üzemek munkahelyeket teremtenek majd, és hozzájárulnak Hajdúböszörmény fejlődéséhez.

EGY ELKÖTELEZETT LOKÁLPATRIÓTA

Nagy Antal János, a Nagév alapító tulajdonosa, ügyvezetője Hajdúböszörményben született, általános iskolai tanulmányait is szülővárosában végezte, majd Budapesten tanult szakmát. A katonaság után visszatért a városba, a Béke térszében vállalt munkát, s közben a főállása mellett vállalkozói tevékenységet végzett. Az 1980-as években kezdett el a járdarácsgyártással foglalkozni, 1986-ban egy jelentősebb üzemcsarnokot épített, ahol már a családtagok mellett többek megélhetését is biztosította. 1991-ben létrehozta a NAGÉV Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-t. Nagy Antal János számára fontos küldetés a cég folyamatos fejlesztése, a munkahelyteremtés.

folytatás a 4.-ik oldalon

AZ ÉLHETŐ VÁROS, AMELYIK FOLYAMATOSAN FEJLŐDIK

Mindig keresni kell az újat, hisz egy élhető város, az olyan település, ahol szeretnek az emberek élni és dolgozni, a fiatalok pedig tanulni. Ez alapvetés. Nagyon fontos, hogy milyen nagy beruházások indulnak egy településen, mivel hosszú távon meghatározzák a város fejlődési irányát, identitását, kötődést alakítanak ki a helyi dolgok iránt – „A jelentősebb célok megfogalmazásakor gyermekeink fejével is kell gondolkodnunk, hiszen jórészt számukra készítjük már ezeket.” – mondta Kiss Attila polgármester, akit az utóbbi két különösen nehéz év történéseiről, tapasztalatairól is kérdeztük.

A pandémia mindannyiunk életét megnehezítette. Így volt ez az önkormányzatok esetében is. Ön sokáig „egyedül” tartotta a frontot.

Ez az „egyedül kellett a polgármesternek tartani a frontot”, - ezt a jogszabály írta elő, ugyanakkor mindent továbbra is közösen végeztünk a testülettel, csupán tehnikailag volt jelentősen nehezebb az én dolgom. Minden testületi ülés előtt írásban kértem ki a képviselőink véleményét, aminek nyoma is van. Minden a megszokott döntés előkészítési fázisban ugyanúgy történt meg, a többség véleménye alapján hoztam meg a döntéseket. A végrehajtásban a cégeink és a hivatal vezetése volt a segítségemre. Az elmúlt években minden korábbinál több fejlesztés történt városunkban, ugyanakkor jelentős hangsúlyt kell kapnia a városüzemeltetésnek is, e terület foglalkozik a járdákkal, a köztérrel, a köztisztasággal, a zöldfelület karbantartásával. Nehéz két éven vagyunk

túl. Sikerrel. Ezt bátran elmondhatjuk. Az intézmény vezetőknek a hivatali kollégáimnak egyaránt köszönettel tartozom. A kormánytól pedig minden támogatást megkaptunk, az iparüzési adó kapcsán hozott intézkedések most már a terveknek megfelelő ütemben jól alakulnak. Stabil biztonságban van a város. Amíg ebben nem voltunk biztosak, bizonyos munkálatokat leállítottunk, mint egy okosan gazdálkodó család. Példa: önkormányzati

épületek, lakások felújításainak leállítása megtörtént, a halasztható dolgok várólistára kerültek. Megszoktuk a folyamatos kátyúzásokat is. Most csak a legfontosabbat végeztük el. **A város töretlenül fejlődik, óriási lehetőségek a küszöbön. Ezt, Ön hogy látja?** A Nyugati Ipari Park 8,5 hektáron nyolc-tíz helyi bősörményi és debreceni céget fogad majd be. Lesz cég, amelyik komoly technikai színvonalon, a K+F kutatásfejlesztési

lehetőségek alkalmazásával fog dolgozni, lesz építőipari és nyomdaipari beruházó, műszaki tervező iroda is érkezik, raklapgyártó bővülő helyi cég költözik be. Mindannyian plusz munkahelyeket hoznak a városba, ahány munkahely, annyal több boldoguló családot jelent ez. Jelenleg a városban 0,9 százalékon

van a munkanélküliség, ami teljes foglalkoztatást jelent gyakorlatilag. Ezt is elértük, nincs szabad munkaerő a városban, már csak vonzani tudunk ide munkaerőt. Az ITM-mel (Innovációs és Technológiai Minisztérium) nagyon jó kapcsolatunk van, a közelmúltban Tiba István képviselő úrral elértük, hogy miniszterhelyettes

S, hogy mit érdemes tudni erről a készségről? Felidézzük néhány mondatban. Először is. Egy csikós ügyessége valamikor a karikás ostor használatakor (hogyan kezelte az eszközt), tehát a jártasságában is mérhető volt. Adott esetben például olyan tökéletesen tudott célozni a karikással, hogy a ló homlokáról a legyet is lecsapta. Másodsor. A karikás a pásztornépek jellemző terelőeszköze volt, amit a hajdúsági csikós, akár merre ment, mindig a nyakán hordott. Ha a ménest lóháton őrizte, akkor feje felett forgatva, elől egyet rántott rajta, s az ostor elcsattant. „A csikósoknak, akik a ménesekre vigyáztak, a KARIKÁS OSTOR

volt a fegyverük és egyben a címerük. A vállukra tekerve hordták. Ezzel terelték a jószágot, de azon túl még tűzokot is tudtak fogni, de ütöttek is vele. A karikás ostor nagyon jó volt a védekezésre, vagy verekedésre, ezzel tudták egymást jól elagyabugyalni” – mesélte egy alkalommal Buczkó József néprajzkutató.

„Az ostorcsapáshoz a jó vállzület mellett, erős kar és laza csukló szükséges” – ezt már a hozzáértők hangsúlyozzák. Ezt igényli az a bizonyos apró bólintó mozdulat, amely az ostor folyamatos forgatása közben, a csikós előtt egy pillanatra bekunkorodva szólaltatja meg a sudarat, és ezt követően azonnal vissza-

tér a körívre. Konk-rét példán bemutatva: a csikósok egyik igen régi ügyességi próbája volt a „farkas-fogás-karikással” nevű kunszt, ami része volt a szilaj pásztorkodásnak. A testi erőn kívül nagy bátorságot, ügyességet és lélekjelenlétet követelt, hiszen testközelből kellett elejteni a farkast, miközben a csikós kemény kézzel tartotta a ragadozótól ösztönösen rettegő lovat is. Az ostorszj végére vékony drótot fontak, ehhez pedig ólomnehezéket erősítettek. Amennyiben ez a farkas nyakára tekeredett, akkor a nehezék és a drót nem engedte kioldódni, hurokba szorította a ragadozó nyakát.

A CSEF

AZ ÉLHETŐ VÁROS, AMELYIK FOLYAMATOSAN FEJLŐDIK

úrék támogatják elképzeléseinket, és a betelt ipari terület mellett, állami területből még legalább ugyanekkorát megkapunk. Azzal, hogy a leendő debreceni BMW gyártól mindössze 8 percnyi távolságra vagyunk, ismét csak szerencsés. Meg kell nézni, mi történt Kecskeméten és térségében alig néhány esztendő alatt, a Mercedes betelepülése óta. Komoly jövő előtt állunk mi is, hiszen Európa legkorszerűbb elektromos autót gyártó gyára épül fel Debrecenben. A BMW, valamint a vele együtt betelepülő számos cég, (mintegy ötven) rendkívüli lehetőségeket rejt számunkra is, mind munka mind élhetőség, városfejlesztés, betelepülés, vagy akár egyfajta új irányba mutató kitérés lehetőség tekintetében. Szeretem a beruházásokat. Igazi kreatív munka egy nagyobb fejlesztés véghezvitele, ugyanakkor mégsem lehet mindent aszfaltban, meg betonban mérni. Látnunk kell, hogy Böszörmény nagyszerű közösségekből áll. A velük való kapcsolattartás, a törődés, kiemelt várospolitikai feladatunk. Rengeteget segítenek, állandó partnereink minden téren. Jelentős energiát fordítottunk az elmúlt évtizedben a közösségek és a kultúra fejlesztésére.

RGETÉS

A csikós ekkor vágta ugrasztotta lovát, és mindaddig maga után vonszolta a vadat, amíg az ki nem múlt.

S, hogy miért csattan az ostor? Nos, a válasz kézenfekvőnek tűnik. Amikor az ostort készítik, a végére sudárt kötnek. A sudár, azaz ostorhegy, adja a hangot. Régebben lószórból készült, újabban rafiából. Megfelelő technikát használva a sudár adta hang átlépi a hangsebességet (330 m/s) és hangrobbanás keletkezik. Nem mellesleg ez volt az első ember alkotta eszköz, mely működésekor átlépte a hangsebességet. Ha a juhászoknak a pásztorbot a jelképük, akkor a

csikósoknak a karikás. A jószágot többnyire nem ütötték, inkább az ostorcsatogtatással terelték a pásztorbemberek. Egy karikás ostor generációról generációra öröklődött, apáról fiúra. Mindenki beleszületett abba, ami az apja mestersege is volt. A fegyvernek sem utolsó eszköz nevét, az ostor több ágból álló nyaki részét összekapcsoló réz- vagy vaskarikáról kapta. Idővel aztán ezek a karikák elmaradtak, felváltotta azokat a bőrből készült fül. Minden karikás egyedi a maga nemében. A készítő a nyeléhez szükséges fát sokszor érlelték, vagy épp erre a célra nevelték, amelyet aztán kifaragtak, de volt, hogy csontberakást

is készítettek. Általában a maguk környezetéből vették a díszítés témáját. A legtöbbet alkalmazott minták a felkelő sugaras nap, a telehold, a magyar korona, a legény ölelgeti a babáját, a csikós tereli a jószágot, vagy éppen a kutyáját mintázta meg a készítő. Gyakori díszítőelem volt még a kés, a villa, a gémeskút, a bogrács, a ló, a tehén, a virág, a címerábrázolás, s ezeket kiegészíthette a datálás, a helymegjelölés és a monogram elhelyezése.

Elkötelezett lokálpatrióta, fontos számára a helyi kulturális-, egyházi- és sportélet támogatása, a kiemelt rendezvények szponzorálása.

– Itt születtem, azóta is itt élek. Csak a tanulmányaim és a katonaság miatt voltam távol. Teljes mértékben tősgyökeres lokálpatrióta vagyok. Én bárhova elmegyek, mindig visszavágyom Hajdúböszörménybe. Vannak üzemeim Tiszacsegén és Ócsán is. Ez utóbbi helyen, az üzem területén egy házam is van. De ahogyan elvégeztem a munkámat, rögtön jövök haza, mert itthon érzem jól magam. Én mindenhol visszavágyok Bösörménybe. A díszpolgári cím is megerősítette a kötődésem, tartást ad. De igazán azért vagyok hajdúböszörményi, mert itt élnek a rokonaim, a kedves barátaim, itt van a görög katolikus közösségem, akik között jól érzem magam, és ezen a helyen működik az a cég, amelyet alapítottam. Itt van egy több mint harmincéves gyártási kultúra, amit nem szívesen vinnék el sehová. Olyan szakembergárda van körülöttem, amely teljesen a településhez kötődik. Innen irányítom a cégeimet. Nem is akarok ezen változtatni.

A magas kerítéseknek köszönhetően kicsit zárkózottnak látszanak az emberek a városban. Jobban megismerve őket, ez nem így van. Segítőképz, rendes emberek laknak itt. Nagyon szeretek bösörményi lenni. Szeretem, hogy itt még köszönnek a lakosok egymásnak. Ha kerékpárral megyek az utcán, nem tudok úgy végigmenni, hogy ne állítsanak meg. Az én sikereim titka, az iszonyatos kitartás. Pedig nem olyan dolgokat gyártok, ami egyszerű. Ezekhez többmilliárdos befektetések kellene, és a már említett kitartás. Az a szakembergárda, amit kiépítettem, nagyon komoly erőt képvisel. A gyárnak, a benne lévő emberek adják a lelkét. A cégeimet szeretettel próbálok vezetni, családisan tartom össze a csapatokat. Számomra ez a legfontosabb.

A TEMPLOMÉPÍTŐ ATYA

SzenesJózsefnyugalmozottplébánostötvenegyéveszentelték pappá. Elsőként Kápolnán szolgált, onnan Füzesabonyba került, majd Jászárokszállásra vezetett az útja. Már mint plébános kezdte el a hajdúböszörményi tevékenységét. Akkor Haházat ugyancsak el kellett látnia, és Balmazúvárost is,

Díszpolgárok a városról

valamint a hozzájuk tartozó kistelepüléseket.

– Annak idején az egeri érsek helyezte ide. Az ittlétem alatt négy templomnak a sorsát intéztem. Hajdúhadházon és Hortobágyon újat építettünk,

a másik kettőt pedig megújítottuk. Isten ajándéka volt, hogy sikerült ezeket megvalósítanom. Ebből is látható, nyilvánvalóvá vált a kötődésem Hajdúböszörményhez is. Örömmel tölt el, hogy még mint nyugdíjas papot is elfogad a közösség.

Huszonnyolc évig szolgáltam Hajdúböszörményben. Ennek az elismerése lehet a díszpolgári cím. Hasonlóságot látok az én szülőfalum és Bösörmény között. Nem méreteiben, hiszen ez harmincezer lakosú, a szülőhelyem pedig ezeröttszáz. De a nép hasonló egymáshoz. Földműveléssel foglalkoznak többségében, szorgalmas emberek laknak itt, meg ott is. Ilyen értelemben mintha szülőföldemen lennék. A városban van egy sajátos formája az életvitelnek. De én mindenkit úgy fogadok el, ahogyan van.

Engem nagyon szívesen láttak és látnak Hajdúböszörményben. A lelkészek és a hívek is igent mondtak rám. Mióta a Pápa itt járt Debrecenben, azóta felerősödött az ökumenikus vonal. Ilyen értelemben jó a kapcsolatom a lelkészekkel és a különböző gyülekezetekkel.

Szorgalmas nép lakja a települést, de a hitét kicsit elhanyagolja. Csak egy kis réteg van, aki törekszik a hitre. Néha nehéz kimondani az igazságot, mert az nem hízelgő.

Ha idegen térne be Bösörménybe, a templomainkat mutatnám be nekik először. A főtérrel szintén szívesen dicsekszünk, mely országosan egyedülálló. Az intézményeinkre is büszkék lehetünk, nagy múltú iskoláink vannak. A település nem marad le a tudományban sem. A négyszáz éves gimnáziumunkba feltétlenül elvinném a látogatót.

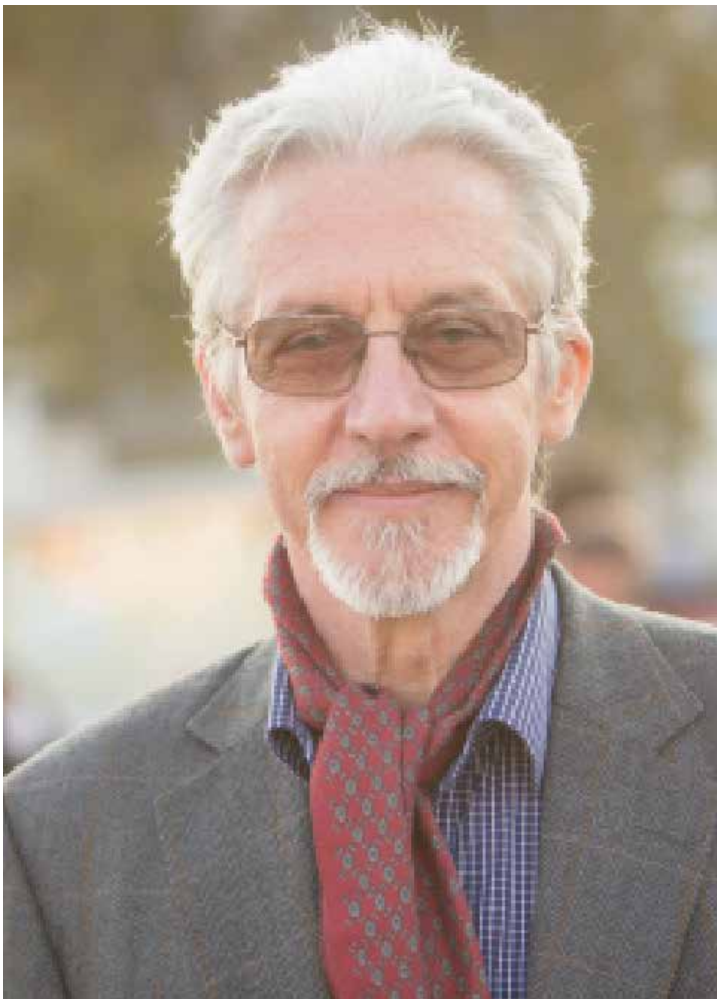
A város fejlődik, jónak látom a jövőjét. A jóhoz majd felzárkóznak azok is, akik hitben még semlegesek.

Fontosnak tartom, hogy helyes értéksorrend legyen az életben. Hozzátennék még egy szép gondolatot, miszerint „a lemenő nappal válaszolom, nem tündökölni, hanem használni akartam”.

Mindig tudatában volt,

Hajdúböszörményben született és nevelkedett. Itt töltötte ifjúkora jelentős részét Kövér György történész, egyetemi tanár, az MTA rendes tagja, az MTA Gazdaságtörténeti Albizottságának elnöke. Hajdúböszörmény közönsége 2015-ben díszpolgári címet adományozott számára. Ezzel is elismerve munkásságát és a városhoz fűzött kötődését.

Apai ágon a Kövér család régi böszörményi família. Csak két példa: dédnagyapámnak az egyik bátyja, akit egyébként szintén Kövér Györgynek hívtak, 1847-48-ban a Hajdúkerület egyik utolsó országgyűlési képviselője volt. Egy másik: a Nyugati temetőben, amikor 1839-ben megnyitották, a mi családunké volt az első sírhely, amelyben dédnagyapám, nagyapám is nyugszik, és a szüleim is ide vannak eltemetve. Anyai ágon a délvidéki örmény-sváb

katolikus Lukács-családból származom. Anyám csak úgy volt hajlandó apámhoz hozzámenni, hogy reverzálást kért és kapott, ami egy böszörményi kálvinista családban elég nagy megbotránkozást váltott ki. Így lettem én is katolikusnak keresztelve, ami egyben azt is jelentette, hogy korán megtapasztalhattam a kisebbségi sors alapélményét (és az ökumené fontosságát). Családunk sokszínűségével, belső feszítőerővel együtt rendkívül termékeny szellemi közeg volt. Apám gyermekorvosként egyike volt az utolsó polihistoroknak Böszörményben. A természettudományokon kívül széleskörű szépirodalmi olvasottsággal bírt, próbálkozott drámaírással, kutatott a levéltárban és írt is egészségtörténeti, családtörténeti dolgozatokat. Anyám művészi hajlamokkal megáldott emberként, egy fatális téve-

dés folytán, az akkori Közgazdasági Kar belkereskedelem szakán doktorált. Szerencséjére sohasem kellett dolgoznia a belkereskedelemben. Amikor apám hatvanéves korában nyugdíjba ment, anyám kiváltotta a munkakönyvet, ám végül nem állt munkába. Egész életében próbált kitörni – ahogy ő nevezte – a „diplomás cselédi” létből: hol népi bútorokkal és tányérokkal rendezte be a lakás rusztikus előszobáját, hol bábokat és bábszínházat csinált a katolikus iskolában. Végül egy kerámiaszakkör jóvoltából keramikus lett, ami rányomta a bélyegét egész lakásunk tárgyi kultúrájára. Böszörményben őt kerámikusként ismerik. Ma is előfordul, hogy felelmegetik, hogy édesapám meggyógyította a család valamelyik gyermekét, vagy újságolják, hogy nekik van édesanyámtól kerámiájuk. Ennyit az emlékezeti beágyazottságomról. Apámtól örököltem egy tízezer kötetes könyvtárat, amit azóta jelentős mértékben tovább gyarapítottam, anyám pedig nagyfokú nyitottságot plántált belém a művészetek, mindeneke előtt a vizualitás iránt. Ugyanakkor nekem Böszörményben családtagom már nem él, a legerősebb kötelék ebben az értelemben a temetőben a családi sírbolthoz kapcsol, amelyhez minden alkalommal ellátogatok, ha a városba jövök.

Késői gyerek voltam. Nővérem hároméves koromban elkerült otthonról, tehát lényegében egykeként nevelkedtem. Az ötvenes években apám Debrecenben dolgozott, csak hétvégére jött haza, a nővérem szintén Debrecenben, majd Pesten tanult, szóval négyen háromfelé éltünk. A hétvégi együttlétek rendkívül intenzívek voltak: vasárnap reggel apám Arany balladákat olvasott nekem még az ágyban, délelőtt a csordalegelőre vitt, ahol egy kis növényhatározó segítségével „botanizáltunk”. Hazafelé pedig a temetőn keresztül jöve, szinte minden sírról el tudta mondani, hogy melyik hant alatt ki nyugszik. Kertesházunk volt, az udvar minden játékra lehetőséget adott, a gesztenyefán elbújhattam, csak a málnást nem volt szabad dészmálnom, mert anyám féltette a málnaszörpforrást. Késő délután kivittem a kissámlimat a kapuba és néztem, hogy találnak haza a tehének a csordalegelőről. Magányos, öntörvényű, eleven gyerek voltam. Keresztanyám egyszer kölcsönkért egy hétvégére, hogy ő majd megnevel, de délben lemondóan visszahozott, ugyanis reggelitől kezdve éhségstrájkoltam. Az ötvenes évekhez persze az is hozzátartozott, hogy anyámmal sorban álltunk húsért, tüzelőért.

A Kálvineumban kezdtem, ami akkor tanítóképző gyakorlóként működött, aztán felső tagozatba a lányiskolába kerültem, ahol ötödiktől felmenő rendszerben mi voltunk a legnagyobb fiúk, végül a Bocskai-gimnáziumba iratkoztam be. Ötödiktől kezdve mindig tagozatos osztályba jártam (csak orosz tagozat lehetett), ami válogatott társaságot jelentett. A böszörményi kulturális elit gyerekei ilyen tagozatokba jártak, de nem volt ebben semmiféle szegregáció. Az elit inkább kinyílt. Sok mindenbe belekóstoltam: volt, amikor muzsikás, volt, amikor vegyész vagy orvos akartam lenni. Apám úgy tartotta, hogy hipermotilis gyerek vagyok, s valóban nagy volt a mozgásigényem. A legtöbb időt nem az íróasztal előtt üldögéltem, hanem a sportpályán és a parketten töltöttem (Balog Teri néni tánciskolájában, majd táncklubjában). A Kollégium báljain, mivel legtöbbször a gitárzenekarunk játszott, csak néha mehettem le táncolni szívem hölgyével. A gimnáziumi stúdiumok közül leginkább a magyar és a történelem érdekelt, viszont magyar-törté-

Mindig tudatában volt,

nelem szakpárosítást akkoriban évekig nem indítottak az egyetemen. Magyar-tanárom Kertész László, történelemtanárom Poór János volt, mindkettőjükéről írtam portrét. Negyedikben döntenem kellett, hogy melyik nyelvvel párosítom vagy a magyar, vagy a történelem szakot, s mivel az orosz tagozaton elég jó alapokat szereztem, kézenfekvőnek tűnt, hogy az orosz legyen a második szakom. Végül történelem–orosz szakra felvételiztem, előfelvételiként 11 hónapot Kalocsán, a seregben húztam le. Amikor az egyetem elvégzése után visszakerültem a gimnáziumba, Poór tanár úr lett a szakfelügyelőm, de sohasem jött hospitálni. Viszont bármikor fordulhattam hozzá tanácsért, beszélgethetünk akár hazafelé menet is, hiszen a Polgári úton szomszédok voltunk. Tőle hallottam először, hogy a történész szakmában nincs olyan, hogy ifjú zseni.

Amikor végeztem, akkor sehol sem kínálkozott kutatói állás számomra, de Mihály János, a gimnázium igazgatója egy évre visszafogadott engem. Feleségem a Kollégiumban kapott nevelőtanári állást, és egy ottani szobába hozta a gólya a legidősebb lányomat. Osztályfőnök lettem. Csupa kiváló gyerek, Hajdú Zsiga, Lőrinc Gabi, Nemes Pista járt az osztályomba. Egyik régész, másik biológus, harmadik matematikus akart lenni. Mindmáig meghívnak az érettségi találkozójukra. Rémes, hogy milyen gyorsan öregszik ez a társaság: idén szeptemberben már a negyvenötödikre készülnek. A miénk „csak” az ötvenötödik. Ötévente két érettségi találkozóra járok. Közben rendhagyó történelemórára szoktak meghívni. Ez tulajdonképpen a Csiha-házaspár direktorátusa alatt kezdődött. Mivel Gyulai Edit tanárnőt tanítottam Debrecenben az egyetemen, ez a hagyomány folytatódott az ő, majd Gyulai Sándor igazgatósága alatt is. Ezek az emberek fontos szerepet játszottak abban, hogy Böszörmény díszpolgárának jelöltek és választottak 2015-ben. Nem is szólva arról a megtiszteltetésről, hogy tavaly, a HBG 400 rendezvényen én mondhattam az emlékeszédet. Az MTA elnöke 2021 őszén indította el az akadémiai alumnus programot, amit gyakorlatilag mi már évek óta gyakorlunk. Most, május végén ennek a programnak a keretében megyek majd ismét a gimnáziumba, rendhagyó történe-

lemórát tartani. Mint díszpolgárnak további meghívásaim is szoktak lenni. Ilyen volt a Díszpolgárok az orgonáért sorozatban tartott előadásom is, a Bocskai téri nagytemplomban.

A történeti folyamatok egészét hosszabb távon, a mélyebb struktúrákra fókuszálva értelmezzük

A debreceni egyetemen dőlt el, hogy a két szakom közül én a történelem mellett kötök ki. Tanárain, Niederhauser Emil, Orosz István, Ránki György ösztönzésére a társadalomtörténeti érdeklődés kerekedett felül, kiegészülve a gazdaságtörténettel. Egyéves böszörményi tanárkodás után, az akkor Marx Károlyról elnevezett Közgazdaságtudományi Egyetem Gazdaságtörténeti Tanszékére kerültem, ott dolgoztam majd negyedszázadot, s csak 1998-ben jöttem át az ELTE Gazdaság- és Társadalomtörténeti Tanszékére. Itt lettem egyetemi tanár, s itt vezetem 2001 óta a Társadalom- és Gazdaságtörténeti Doktori Programot. Ez a társadalomtörténeti érdeklődés indított el azon az úton, hogy barátaimmal, egyetemi, levéltáros, muzeológus kollégáimmal az 1980-as évek végén országosan is megszervezzük a Hajnal István Kör – Társada-

ÚJABB SIKERES PÁLYÁZAT - EGÉSZSÉGÜGYI FEJLESZTÉS

A város minden lehetőséget megragad, ha pályázni lehet fejlesztésekre, és már a sokadik sikeres pályázatot nyerte meg Hajdúböszörmény. Ezúttal az Interreg V-A Románia–Magyarország 2014–2020 programban.

A rendelőkben végzett gyógyító tevékenységhez szükséges fogászati, gyógyászati és rehabilitációs eszközöket vásárolják meg a pályázati forrásból. Kiss Attila polgármester arra emlékeztetett, hogy ez a mintegy 250 ezer euró összegű egészségügyi fejlesztés a lakosokat szolgálja a jó egészség megőrzésében. Erdős András, az ESZV Nonprofit Kft. ügyvezetője elmondta, hogy ennek a projektnek köszönhetően a megvásárolt eszközök nagy segítséget nyújtanak a gyógyászati, fizioterápiás ellátásban, valamint a fogászati kezeléseknél. A közbeszerzési eljárás eredményeként első lépésben nemrégiben megérkeztek a Bocskai Gyógyfürdőbe a terápiás, rehabilitációs eszközök. Összesen öt masszázsszágy, egy mágnes terápiás készülék, két lézertéripiás készülék, két TENS UH, egy tangentor kád, valamint két iszapsterilizáló szekrény. Ugyancsak ebből a beszerzésből egy úszómedence tisztítására alkalmas víz alatti porszívót, továbbá négy defibrillátort is beszerettek. A későbbiekben további eszközök érkezése is várható.

Mindig tudatában volt,

lomtörténeti Egyesületet. Mind a mai napig évente tartunk konferenciákat, a doktoranduszok újabb évjáratái is bekapcsolódnak a munkába. Egyik alapító társamról, Benda Gyuláról elnevezett díjat ítélünk oda a 35 évnél fiatalabb doktoráltak számára. Elmondható, hogy mára meghonosodott és intézményesült a társadalomtörténet Magyarországon. A mi felfogásunkban a társadalomtörténet nem egy külön szféra a gazdaság, a politika, a kultúra jelenségei mellett. Nem pusztán az elitiek „nagy embereinek” (politikusok, hadvezérek) ténykedését vesszük szemügyre, hanem a „kis emberekre”, az alsó társadalmi csoportokra, a sokszor alig látható tömegekre, a társadalmi élet hétköznapijaira helyezük a hangsúlyt. Azaz a történeti folyamatok egészét hosszabb távon, a mélyebb struktúrákra fókuszálva értelmezzük, elemezzük. Így a megszakítottságok, a sorsfordulók mellett a hajszálerekben a történelmi folytonosság is élénkebb magyarázó erőre tesz szert.

2012-ben Akadémiai Díjat kaptam

Eddigi pályám során sokféle területen kipróbáltam magam: eredetileg az orosz értelmiség és a faluközösség történetével kezdtem, aztán a bankok és bankárok története következett. Írtam életrajzot az ellentmondásos pályát befutó és tragikus sorsú Losonczy Gézáról, aki szintén Böszörményben érettségizett. Egy volt debreceni egyetemi társammal megírtuk a 19-20. századi magyar társadalom történetét, ami egyszerre lett tankönyv és kézikönyv. Megírtam A tisztaeszlezi dráma címen a 19. század végi hírhedt per totális társadalomtörténeti elemzését, amely valószínűleg a legnagyobb súllyal esett a latba, amikor 2012-ben Akadémiai Díjat kaptam, s bizonyára erőteljesen hozzájárult ahhoz is, hogy 2016-ban az MTA levelező tagjának választottak. Kutatói értelemben mindig új területekre vagyok kíváncsi, mostanában Domanovszky Sándor tanítványi körét kutatom. Ő volt az első magyar történész, aki társadalom- és gazdaságtörténeti iskolát alapított.

Számomra a legnagyobb értékkel azok az elismerések bírnak, melyeket szakmai munkásságomért egy szakmai grémium ítél oda

Az első szakmai díj, amit kaptam, a Soros Alapítvány Ránki György-díja volt 1999-ben, amit elsősorban a Losonczy Géza életrajz megírásáért ítéltek nekem. A zsűriben valaki megkérdezte, hogy hány Kövér György van: egy 19. százados banktörténész és egy 20. százados biográfus? Felvilágosították, hogy a kettő ugyanaz. A Ránki György-díj személyesen is megérintett, hiszen Ránki a tanárom volt Debrecenben, s tulajdonképpen neki köszönhettem, hogy budapesti egyetemi karrierem elindulhatott. Ráadásul a díjat odaítélő kuratóriumban a magyar történetírás krémje ült. A 2012-es Akadémiai díjat az MTA filozófiai és történettudományok osztálya ítélte nekem.

STARTOL A NYUGATI IPARI PARK IS

Jövő év végén várhatóan már termelő vállalatok működnek a város nyugati részén, így a Nyugati Ipari Park a település egyik fontos pontja lesz a közeljövőben.

Az autópálya-felhajtó közvetlen szomszédságában található, 8,5 hektáros, önkormányzati tulajdonban álló területen TOP - forrásból, infrastrukturális fejlesztést végeztek. Tavasszal utat szeretnének kiépíteni az ipari parkban. Megvan továbbá azoknak a cégeknek a listája is, amelyek betelepülnének ide, többükkel már előszerződést is kötött a város. Jövőre csaknem tíz, helyi és környékbeli vállalat költözhet a nyugati városrészbe, előreláthatóan több mint száz új munkahelyet teremtenek ezzel. Építési, műszaki, logisztikai, mezőgazdasági, nyomdaipari és kutatás-fejlesztéssel foglalkozó vállalat is érkezne. A polgármester elmondta, hogy az egyszerűbbtől a kifejezetten kvalifikált munkaerőt megkövetelő tevékenységig tudnak majd lehetőségeket kínálni. Az önkormányzati tulajdonban álló terület szomszédságában állami tulajdonban álló ingatlan található, melyet a város jelenleg mezőgazdasági hasznosítás céljából bérel. Annak egy részét az ipari parkhoz csatolnák; Kiss Attila polgármester és Tiba István országgyűlési képviselő ezt kezdeményezte az Innovációs és Technológiai Minisztériumban, a napokban. A jövő tehát itt is elkezdődött.

AHOL A FEJLŐDÉS A MINDENNAPOK RÉSZÉ – HAJDÚNÁNÁS ARANY ÉVTIZEDE I.

Történezként a 20. század gazdaságtörténetét kutatom. Vizsgálataimmal arra törekszem, hogy egy-egy ember vagy család történetén keresztül mutathassam be az elmúlt évtizedek legfontosabb változásait. Az utóbbi évek során interjúkat készítettem és levéltári forrásokat dolgoztam fel, amelyekből egy fontos tanulságot vonhattam le. A magyar emberek mindig törekedtek arra, hogy fejlesszék környezetüket. A szülők szebb világot szeretnének gyermekeikre hagyni, azonban a politika olykor megakadályozza őket ebben. Az elmúlt 11 évben közös összefogásunkból, a kormányzat támogatásával olyan fejlődés szenttanúi lehettünk Magyarországon, mint soha korábban.

*A GAZDASÁG FEJLESZTÉSE ELEN-
GEDHETETLEN AHHOZ, HOGY ÉLHE-
TŐBB JELENT ÉS JÖVŐT TEREMT-
SÜNK.*

A korábban is helyben lévő, már-már elfeledett értékeinket, erőforrásainkat egy szisztematikus, jól átgondolt stratégia mentén élesztettük újjá egy önfenntartó város víziója mentén. Így született meg az évek alatt országos és nemzetközi szinten is elismert helyi márkánk, a Nánási Portéka és a helyi fizetőeszközünk, a Bocskai Korona, melyekkel legfőbb célunk az volt, hogy helyben maradjon a tőke, a helyben előállított termékek, portékák helyben, a nánási asztalán „kössenek” ki, így kialakítva az úgynevezett „rövid ellátási láncot”.

Az infrastruktúra bővítésével és korszerűsítésével olyan környezet jött létre Hajdúnánáson, amely idevonzza a különböző beruházásokat. Fejlesztéseink eredményeként városunk 2015 óta Befektetőbarát Település címmel rendelkezik. Az iskolarendszer és az iskolaépületek megújulásának eredményeként a fiatalok tudá-

sa versenyképes, így magasabb jövedelmet érhetnek el a befektetések eredményeként újonnan létrejövő vagy régóta létező és folyamatosan fejlődő munka-

helyeken. 2019-ben tettük le az alapkövet az 558 millió forint támogatásból megépült iparterületnek a Vásártéren 10 hektárnyi területen. A Balmazújvárosi út

mellett 100 hektárnyi területen tervezi a város vezetése az új ipari parkot, mely minden igényt kielégítve fogja várni a betelepülő vállalkozásokat. Az itt letelepedő új vállalatokat a munkavállalók és a beszállítók a folyamatosan megújuló infrastruktúra használatával közelíthetik meg, hiszen az elmúlt évtizedek során nemcsak olyan fontos útvonalak újultak meg, mint az Ady Endre körút, a Fürdő előtti tér, a Magyar utca vagy éppen a Balmazújvárosi út, de kerékpárutak fejlesztésére is közel negyedmilliárd forintot fordított Hajdúnánás, megújultak a járdák a városközpontban és attól távolabb is, valamint sor került a buszpályaudvar és több buszmegálló felújítására is.

Hajdúnánás mindig is kereste a helyi

fiatal családok lakhatása, letelepedése támogatásának lehetőségét. Annak érdekében, hogy segítsük a fiatalokat önálló életük elkezdésében összesen 29 kedvezményes telket alakítottunk ki, hogy a családok azokon építhessék meg otthonukat. Ezt követően egy olyan programot valósított meg Hajdúnánás, amely példaként szolgál minden, a polgáraitól gondoskodni kívánó település számára. Ez a Fecskeház program, melynek fő célja a fiatalok megtartása, a lehetőség megteremtése arra, hogy az önálló életet kezdők, a fiatal párok és családok jelképes bérleti összegért tudjanak az önkormányzat által felújított régi szociális bérlakásokban lakni. 2019-ben közel 600 millió forintból újult meg az Ady-Mártírok Lakópark, amely

AHOL A FEJLŐDÉS A MINDENNAPOK RÉSZÉ – HAJDÚNÁNÁS ARANY ÉVTIZEDE I.

Így már nemcsak szép és kényelmes, hanem környezetbarát része is a településnek. 2018 óta érhető el egy olyan pénzügyi alap a város közös életkezdés küszöbén álló lakóinak, amelyből lakásvásárlás és lakásépítés céljából lehet félmillió forintos támogatáshoz jutni. Hajdúnánás számára kiemelten fontos, hogy a lakosok számára megfelelő munkalehetőségek álljanak rendelkezésre, így hosszú ideje minden évben biztosítjuk az elérhető támogatásokat a Startmunka program keretében.

ENNEK ÉS A BEFEKTETÉSEKET VÁROSUNKBA VONZÓ FEJLESZTÉSEKNEK KÖSZÖNHETŐEN AZ ELMÚLT ÉVTIZEDBEN JELENTŐSEN BŐVÜLT A FOGLALKOZTATOTTAK SZÁMA HAJDÚNÁNÁSON.

Az elvégzett munka után mindenkinek jól esik egy kis pihenés. Szinte hihetetlen, de már egy évtizede szolgálja a hajdúnánásiak és a turisták gyógyulását és pihenését a fürdőben létesített Aranyszalma Gyógycentrum, ahol jelentős mértékben bővültek, modern környezetbe kerültek a gyógyászati szolgáltatások, és hat vendégszoba várja a pihenőket. A gyógyfürdői minősítés után ugrásszerű fejlődési lehetőséget jelent a „gyógyhely” státusz megszerzése. Az Önkormányzat döntése értelmében városunk lakosai számára a gyógykezelések önjelét az önkormányzat térítésmentesen biztosítja, míg a gyógykezelés költségét a társadalombiztosítás fedezi.

A város másik közkedvelt pihenőhelye és rendezvényhelyszíne a Kendereskert, amely egyszerre szolgál oktatási és szabadidős célokat. Helyi erőforrásainkra alapozva építettük újjá ezt a helyet, ahol mára virágzó állattenyésztés és növénytermesztés folyik mindez ökológiai gazdálkodás keretében. Az itt megtermelt bio húsok és zöldségek java részét a helyi termelői piacon, a Városi Húsboltban és a közétkeztetésben használjuk fel. Az elmúlt években több fejlesztés is történt a területen, amelyek közül a legutóbb a Portéka Ház készült el. Fokozatosan megújult és megszépült a Liget – mely korábban egy illegális hulladéklerakónak számított – mára egy kulturált, tiszta közösségi színterré vált. Nemcsak a fiatalok és az extrém sportok szerelmeseinek nyújt lehetőséget a mozgásra, jó alternatíva lehet minden generáció számára. 2020-ban látványos fejlődés kezdődött meg a területen, fásítás, zöldterületek kialakítása, térkövezés, parkosítás, öntözőrendszer telepítése, parkolók kialakítása és kondipark került elhelyezésre.

Az elvégzett gazdasági fejlesztések eredményeként Hajdúnánás ma élhető környezetet tud biztosítani polgárai számára. Csak egy szép és fejlődő városban lehetnek igazán boldogok a lakosok. Ezt ma Hajdúnánás minden lakója számára biztosítja. Cikksorozatomban következő részében Hajdúnánás agrárfejlesztéseivel foglalkozok majd.

Dr. Csiszár Imre

rői, új fűtési rendszer került kiépítésre, a tető déli részén napelemek kerültek elhelyezésre. Mindezekon túl akadálymentes mosdót is kialakítottak az épületben, illetve megtörtént a tetőhéjazat cseréje, és a homlokzat színezése is. Bár a beruházás lezajlott, a gyűjtemény még nem nyitotta meg kapuit látogatói előtt, mert voltak olyan épületrészek, melyek felújítását nem tartalmazta a projekt. Így a művelődési ház újabb pályázatot nyújtott be: a felújítás második ütemére – aminek megvalósítása jelenleg is zajlik – az Emberi Erőforrások Minisztériumának köszönhetően mintegy

AZ EGÉSZSÉGES HAJDÚDOROGÉRT

10 millió forintos támogatásban részesült az intézmény.

2020 novemberében vette kezdetét Hajdúdorogon az orvosi rendelő épületének felújítása. A beruházás során a meglévő épület tetőterében több helyiség alakult ki, többek között két orvosi rendelő, ahol a jövőben szakorvosi rendelések kaphatnak helyet. A komplex akadálymentesítés részeként egy új lift is beépítésre került. A bővítés részeként öltözők, mosdók és raktárhelyiségek is kialakításra kerültek

az épületben. A fentiek mellett homlokzati és tetőtéri hőszigetelés, napelem telepítése, a tetőszerkezet átépítése, héjazatcsere, korszerű orvosi eszközök és egyéb irodai berendezések beszerzése is megvalósult.

A köztemető ravatalozójának felújítása

A több ütemben zajló munkálatok során az épület környezetében térköves burkolat került kialakításra. Az előtető teljeskörű megújulása mellett annak bővítésére is sor került. Ezen túl új padok, az év hideg, szeles időszakában pedig ponyvafal biztosít komfortosabb körülményeket a megemlékezőknek.

A JÖVŐ ELKEZDŐDÖTT HAJDÚDOROGON!

Hajdúdorog többet érdemel az ígéreteknél. A tettek ideje van itt, a szorgalom a gyarapodás az előrelépés napjai következnek.

Ez a sokra hivatott, keresztény, konzervatív értékrendet valló és ennek szellemében élő és dolgozó „Görögkatolikus hitéhez leghűségesebb város” a gazdaság, a közélet, a kultúra, a sport terén, összefoglalva minden téren előre kell jusson. Embert próbáló időszak lesz – ezt mindannyian vallják, akik tenni akarnak városukért. Hajdúdorog évtizedes lemaradásban van a hasonló lélekszámú településekhez képest. A cél a szolgáltatások, a városképi külső megjelenés tekintetében a változások jó irányba történő elmozdítása. Le kell dolgozni a mutatkozó hátrányokat, fel kell zárkózni – ezt mondja a többség. Horváth Zoltán polgármester joggal hangoztatja: „Számos olyan probléma jellemzi a várost, amire sajnos az eddigi vezetés nem tudott megoldást találni, így nekünk ez ellen tennünk kell, és mi a fejlődés zálogát a keresztény, konzervatív kormánnyal, országgyűlési képviselőnkkel és az itt élőkkel való közös, szorgalmas munkában gondoljuk megvalósítani, legyen szó oktatásról, kultúráról, turizmusról vagy bármilyen egyébről. A fejlődés a mindennapok része kell, legyen. A szép és fejlődő város az, ami a szemünk előtt lebeg.”

A „BERAGADT” BERUHÁZÁSOK BEINDÍTÁSA

Az újdonsült városvezetés egyik legfontosabb feladata a 2019 őszét követő időszakban a hosszú évek óta elnyert pályázati forrásokhoz kapcsolódó projektek megvalósítása volt. Az építőipari árak emelkedésének következtében az alulmenedzselt projektek sikeres zárásához többlet forrásra is szüksége volt az önkormányzatnak. Az országgyűlési képviselő és a megye közbenjárásának köszönhetően három beruházás kapcsán mintegy 70 millió forint többlet támogatásban részesült Hajdúdorog város önkormányzata.

Kulturális infrastruktúrafejlesztés - A Helytörténeti gyűjtemény épületének energetikai korszerűsítése

Hajdúdorogon, a Jaczkovics utcán található, az 1920-as években épült, helyi védettség alatt álló épület ad otthont a helytörténeti gyűjteménynek. A patinás épített örökség a Görög Demeter Művelődési Ház gondozásában várja állandó és időszaki kiállításait látogatóit. Az 58 millió Ft TOP-os támogatásból megvalósult beruházás által nem csupán energetikai szempontból, hanem megjelenésében is megújult az épület: megtörtént a falazat és a lábazat hőszigetelése, megújultak külső és belső nyílászárók.

Jó úton haladunk – 2021 az útépítés éve

A Belügyminisztérium támogatásának köszönhetően tavaly a Füzes utca teljeskörű felújítására került sor a hajdúsági településen. Az úttest kiszélesítése mellett a teljes járdaszaka megújult, a csapadékvíz-elvezető árkok rekonstrukcióra szoruló szakaszain pedig megtörtént a helyreállítás. Ebben az esztendőben folytatva az infrastrukturális fejlesztéseket a Fogadó utca mintegy 434 méteres szakaszának illetve a Rákóczi kert közepő dűlőjének 400 méter

BIZTONSÁGOSAN KÉT KERÉKKEL

hosszban való felújítása valósult meg a településen.

Ez év júliusának végén adták át Hajdúdorogon a Hajdúnánással közös projekt keretein belül megvalósult kerékpárutat. Az összesen 1,5 km hosszúságban megvalósuló bicikliút-hálózat kiépítésére Hajdúdorog 114 millió Ft-ot nyert, amit majd' 30 millió Ft-tal egészített ki a Kormányzat az idő közben jelentkező többlet forrásigény kapcsán. A munkálatok során a Nánási úti, a Tokaji és Böszörményi úti szakaszokon a kétirányú kerékpárút épült ki, a csapadékvíz elvezetését pedig zárt vízvezető rend-

EGYÜTT A GAZDÁKKAL

szel kiépítésével oldották meg. Az állami tulajdonú közút mentén várakozósáv kialakítása is megtörtént.

2021 júliusában ünnepélyes keretek között került átadásra Hajdúdorog külterületén a mintegy 3,7 km hosszúságú szántóföldi gyűjtőút, melynek stabilizálását a Vidékfejlesztési program keretén belül 99 millió Ft-os támogatás és 17 millió Ft önerő biztosításával valósított meg az önkormányzat. Horváth Zoltán polgármester beszédében kiemelte a szakmai alapokon nyugvó, együttes munka fontosságát. Hangsúlyozta, ezek együttállása nélkül nem zárhatták volna sikeresen a projektet, illetve nem tudták volna elindítani az évek óta megvalósításra váró, beruházásaikat sem. A felújított dűlőutat a fellendülés szimbólumának, a város fejlődése első állomásának tekinti.

A JÖVŐ ELKEZDŐDÖTT HAJDÚDOROGON!

Ünnepélyes országzászló szentelés augusztus 20-án

Hajdúdorog város központjában 2021. augusztus 20. óta büszkén lobog az ünnepélyes keretek között megszentelt és felvont nemzeti trikolor. Horváth Zoltán polgármester az államalapítás évfordulóján tartott ünnepségen köszöntőjében kiemelte: „Hajdúdorogon a nemzeti zászló nincs magára hagyva, hiszen Krisztus görögkatolikus ábrázolás szerint megalkotott hármass keresztre öröklik felette. Szent István azért ajánlotta országát az Istennek oltalmába, mert tudta, hogy csak egy védelmünk, egy jövőnk, egy utunk lehet, maga az Isten. Zászlónk árbova és lobogója a haza mindeneknél előrébb való ügyét és a Jóisten mindenek felettségét, illetve nemzetünk és hitünk összefonódását, egymástól elválaszthatatlan mivoltát hangsúlyozza, ami hazafiságra int, ami erősíti görögkatolikus,

VEDD A HAZAIT! VÉDD A HAZAIT!

hajdú identitásunkat, amelyre mindnyájunknak büszkén kell tekintenünk.”

A beruházás összesen 11 millió forintból valósult meg, melyhez az Emberi Erőforrások Minisztériuma mintegy 5 millió forintos támogatást biztosított.

Nem lehet elégszer hangsúlyozni a helyben előállított, friss zöldségek és gyümölcsök előnyeit, a rövid ellátási lánc közétkeztetésben, mindennapi táplálkozásunkban betöltött szerepét, amiben az utóbbi két év alatt érdemi előrelépést ért el az önkormányzat Hajdúdorogon. A Belügyminisztérium támogatásával 2020-ban megvalósult projekt keretében egy 1000 négyzetméteres fóliasátras rendszert létesítettek a közfoglalkoztatás mezőgazdasági telephelyén. A pártját ritkító, modern technológiai megoldásoknak köszönhetően - automata szellőztető rendszer, szélérősség mérő, hőlégbefúvásos fűtés, árnyékoló - magas szintre emelték zöldségtermesztésüket. Így jelentősen csökkent a vegyszerfel-

A ZÖLDEBB HAJDÚDOROGÉRT

használás, ennek következtében egészségesebb a megtermelt áru.

Az Agrárminisztériumnak és a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózatnak köszönhetően Hajdúdorog 30 fát kapott a Településfásítási Program keretében. A facseteteket - díszalma, berkenye és kislevelű hárs a Kertbarát Kör és a képviselő-testület tagjaival a Strandfürdő és a Köztemető területén ültették el. A fásítás eredményeként hozzájárulunk egy zöldebb, egészségesebb környezet kialakításához, egy élhetőbb település megteremtéséhez.

MÚLTUNK

A város neve - Böszörmény - a régi magyar nyelvben közsóként élt, és mohamedánt, iszlámhívót jelentett. Böszörmény a nyírségi izmaeliták központja volt. A falu a tatárjárás során elpusztult. A XII-XIII. században, újra benépesült és valamikor 1290-1322 között a debreceni uradalom része lett. 1325-ben vásártartási jogot kapott. Mezővárosi rangját (oppidium) 1410-ben, Zsigmond uralkodása alatt kapta. Hajdúböszörmény nevében a hajdú előtag egy, a XV. sz. utolsó évtizedeiben kialakult, a nagyarányú állattenyésztéshez és kereskedelemhez szükséges pásztor, illetve hajtó (hajdú) rétegre utal. E hajtó-pásztor népesség a pásztorok mellett a fegyverforgatáshoz is kitűnően értett. Legnagyobb történelmi szerepüket Bocskai István szabadságküzdelmében játszották. Részvételük a Bocskai-szabadságharcban nemcsak a felkelés katonai kimenetelét döntötte el, hanem a hajdúság sorsát is. A város katonai jelentőségének csökkenésével párhuzamosan életformaváltozás következett be. A helyi társadalom gerincét a hajdúgazdákból kialakult parasztpolgárok alkották.

Vallástörténet

Hajdúböszörményben évszázadokon át több felekezet élt egymás mellett. Első adataink a római katolikusokról vannak. A protestantizmus terjedésével visszaszorult a római katolikus felekezet, volt olyan időszak is, amikor a hajdúvárosokban nem is volt plébánia. Később ismét megerősödött a római katolikus egyház, 1863-ban épült a mai Újvárosi utcai templom. Böszörményben a lakosság lélekszámához viszonyítva sok a görög katolikus, a felekezet nagyságát és erejét az is mutatja, hogy idők folyamán több templomot is építettek. A mai kéttornyút 1893-ban, bár csak részleteiben maradt fenn, mert 1983-ban nagy részét le kellett bontani, a felújított épületet 1988-ban szentelték fel. Városunk tipikusan kálvinista település, a legutóbbi olyan népszámlálásnál, ahol a felekezeti hovatartozásra is

rákérdeztek, 25000 lakos vallotta magát reformátusnak. Már a hajdúk letelepítése előtt is volt lelkésze a közösségnek. A város és a református főgimnázium sok neves személyiséget adott a magyar egyháztörténetnek (Baltazár Dezső tiszántúli püspök, Bertalan Imre, az amerikai magyarság püspöke, Göndöcz Kálmán kanadai püspök, Bucsay Mihály egyháztörténész). A Bocskai téri templom mai alakját 1882-ben kapta, a Kálvin tért 1899-ben szentelték fel.

Gazdálkodás, ipar

Böszörmény mezővárosi rangját Zsigmond uralkodása idején, 1410-ben kapta. A hajdúk 1609-es Böszörménybe telepítésével új fejezet kezdődött a város életében. A katonai életmód és a kiváltság fejében nyert földbirtok viszonylag biztos megélhetést jelentett. A lakosság megélhetését a város határában rendelkezésre álló szántóföldi művelésre, legeltetésre kiváló minőségű föld biztosította. Ebben az időszakban ipari tevékenységgel a hajdú kiváltsággal nem rendelkező jobbágyrétegek foglalkoztak. Az 1720-as évektől megszűnt a politikai, gazdasági bizonytalanság, kezdetét vette egy stabilizálódási folyamat. A lakosság a XVIII. század folyamán döntően állattenyésztéssel foglalkozott. A kézművesség eleinte a mezőgazdasághoz alkalmazkodott. Egyrészt az ipar csak a helyi, mezővárosi szükségletek kielégítésére termelt. Másrészt az iparosok megélhetésében a kézművesség mellett a mezőgazdasági tevékenység mindig szerepet játszott. A város XVIII. századi első céhalakulásai a kiemelkedő kézműves-hagyománnyal rendelkező felvidéki városok (Kassa, Bártfa) céheinek mintájára szerveződtek. A cérendszer 1872-ben megszűnt, helyét az ipartársulatok vették át. Említésre méltó az út- és vasútépítés fontosságának felismerése. Ennek keretében építették ki a XIX. század végén a Debrecen-Hajdúnánás vasútvonalat, amely komoly városi tőke bevonásával valósult meg. Hajdúböszörmény ma agrár-ipari város. A mezőgazdaság adottságai, főként a talajadottságok rendkívül kedvezőek. Gazdasági szerkezetében tekintélyes súlyt képvisel az ipar. Az 1990-es években nagymértékű és gyors privatizáció következett be. A privatizációban a magánemberek és hazai társaságok mellett a külföldi tőke is megjelent.

KELETI FŐCSATORNA

Ingyenes időszaki kiadvány

Megjelenik: 20000 példányban Hajdúböszörmény, Bodaszólyó, Pród, Hajdúvid, Hajdúnánás, Hajdúdorog

Készült: a Center-Print Nyomdában.

Szerkesztőség: 4221 Hajdúböszörmény, Pf. 143.

Szerkeszti a szerkesztőbizottság.

Felelős kiadó: Keleti Főcsatorna Egyesület

www.keletifocsatorna.hu

ISSN: 1787-4335

MINISZTERELNÖKSÉG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.